

Zadání pro semináře z předmětu 'Mezinárodní právo veřejné II – mezinárodní právo humanitární' (seminář č. 2 a 3)

Ak. r. 2005/2006

Situace: Předci rodiny Ali Al-Bireha žili již za vlády Otomanů nad Palestinou v Tubasu v oblasti západního břehu řeky Jordánu. Vlastnili několik úrodných pozemků o rozloze 51 hektarů, kde rostly rovněž olivovníky a datlovníky. Půdu skrápěla voda ze dvou studní, jež byly životodárné. Ali Al-Bireh zdědil pozemky po otci jako tříadvacetiletý mladý muž, a to během studia na brněnské Vojenské akademii Antonína Zápotockého dne 5. dubna 1967, a sice na základě písemné závěti, kterou podepsal otec Omar Al-Bireh rok před smrtí. Notář Mahmud Kassem v Tubasu potvrdil platnost závěti podle zákonů a nařízení, které nadále platily na tomto území po ukončení mandátní správy Velkou Británií dne 15. května 1948. Právní stav a platnost dosavadních právních předpisů byly potvrzeny prohlášením č. 2 vydaném generálem Hašemem, jenž byl jmenován jordánským králem Abdulahem jako vojenský guvernér všech území na západním břehu řeky Jordán. Závaznost toliko ztratily ty předpisy, které byly v rozporu s transjordánským zákonem o obraně z roku 1935.

Po složení státních závěrečných zkoušek dne 25. dubna 1967 na brněnské fakultě vojenských technologií se Ali Al-Bireh ihned vrátil domů, aby převzal rodinné dědictví.

Během tzv. šestidenní války, která byla započata dne 5. června 1967, Izrael dobyl kromě Sinajského poloostrova, východního Jeruzaléma, Gazy a Golanských výšin také oblasti západního břehu Jordánu. Dne 5. června 1977 rozhodl izraelský vojenský velitel oblasti Jehuda Fabera na základě rozkazu č. 568 o rekvizici půdy vlastníka Ali Al-Bireha z naléhavých důvodů vojenských a bezpečnostních potřeb. Samotná rekvizice půdy byla provedena oblastní izraelskou správou civilní povahy o rok později. Od té chvíle se na rekvírovaném pozemku začal budovat nezměrným úsilím kibuc Šalom, kde se usídlili nově příchozí osadníci z Izraele.

Otázky:

- 1) Lze pokládat válku v roce 1967 mezi Izraelem, Jordánskem a Egyptem za mezinárodní ozbrojený konflikt?
  - a. Použijí válčící strany Ženevskou úmluvu o ochraně civilních osob za války z roku 1949 na ozbrojený konflikt?
  - b. Kdy aplikace Ženevské úmluvy o ochraně civilních osob za války začíná a kdy končí?
- 2) Kdy je území považováno za okupované podle mezinárodního práva humanitárního?
  - a. Je to záležitost skutečnosti nebo právního postavení nebo obojího, kdy lze pokládat území za okupované?
  - b. Je právní pojem 'okupovaného území' shodný podle Haagské úmluvy o zákonech a obyčejích pozemní války z roku 1907 a Ženevské úmluvy o ochraně civilních osob za války z roku 1949?
  - c. Koho a co chrání Haagská úmluva o zákonech a obyčejích pozemní války z roku 1907?
  - d. Koho a co chrání Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války z roku 1949?
- 3) Upravuje Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války z roku 1949 buď otázku, kdo zahájil ozbrojený konflikt a zdali k jeho chování vedla spravedlivá příčina, anebo zdali je jeho kontrola území legitimní?
  - 1) Analyzujte *de facto* provádění závazků vyplývajících z Ženevské úmluvy o ochraně civilních osob z roku 1946 Izraelem.
    - a. Může být Ženevská úmluva o ochraně civilních osob rozdělena na humanitární a nehumanitární závazky?

- 5) Může být soukromé vlastnictví vyvlastněno, konfiskováno nebo rekvírováno na okupovaném území podle mezinárodního práva humanitárního?
  - a. Kým?
  - b. Kdy může být soukromé vlastnictví vyvlastněno, konfiskováno nebo rekvírováno?
  - c. Týká se rekvizice movitého i nemovitého majetku?
  - d. Srovnajte Haagskou úmluvu o zákonech a obyčejích války pozemní z roku 1907 s Ženevskou úmluvou o ochraně civilních osob za války.
- 6) Byla půda Ali Al-Bireha rekvírována pro naléhavou bezpečnostní a vojenskou potřebu?
  - a. Lze předpokládat, že potřeby okupační armády nebo vojenské nutnosti ospravedlňují rekvizici soukromého majetku?
- 7) Dovoluje mezinárodní právo humanitární dobrovolné osídlování občanů okupační mocností na obsazeném území, aniž by jim vláda pomáhala nebo podporovala?
  - a. Poněvadž válečná okupace představuje dočasný stav, porušuje založení stálých osad na okupovaných území pravidla mezinárodního práva humanitárního?
  - b. Dovoluje stavbu takových osad na okupovaných územích ve prospěch místního palestinského obyvatelstva?
- 8) Je tzv. haagské právo použitelné na tento případ?
  - a. Jsou použitelná jeho smluvní pravidla?
  - b. Jsou použitelná obyčejová pravidla obecného mezinárodního práva?
  - c. Může se žalobce domáhat smluvních pravidel tzv. haagského práva před vnitrostátními soudy?
- 9) Jsou pravidla Ženevské úmluvy o ochraně civilních osob za války z roku 1949 součástí obyčejového obecného mezinárodního práva?
  - a. Rozvinulo se obyčejové právo tohoto normového obsahu v letech 1949-1977?

Právní předpisy:

CHUTNÁ, M., JÍLEK, D., *Mezinárodní právo humanitární v dokumentech*, Brno, 1994.
 HOBZA, A., *Dokumenty ke studiu mezinárodního práva*, Praha, 1931.

Povinná literatura:

POTOČNÝ, M., *Mezinárodní právo veřejné. Zvláštní část*, Praha, 1996, str. 261-305;
 POTOČNÝ, M., ONDŘEJ, J., *Mezinárodní právo veřejné. Zvláštní část*, Praha, 2003.

Doporučená literatura:

ČEPELKA, Č., ŠTURMA, P., *Mezinárodní právo veřejné*, Praha, 2003, str. 681-752.

Případ:

Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory, ICJ, Year 2004, 9 July 2004, General List No. 131.